

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Opravištvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Belgrada 27. avg. Vojska generala Černjajevega je včeraj poprijela ofenzivo in je napredujoča zasela vas Stance. Potem je napala Turke mej Dobrujevem in Katunom. Ob polu dne je vojska zjednila se z ono vojsko polkovnika Horvatovića. Boj je trajal od jutra do večera. Srbi imajo malo mrtvih in ranjenih.

Zmaga srbska pred Aleksincem se torej od vseh strani potrjuje. Njene vrednosti mi denes še ne ocenjujemo, ki smo ravno tako protivniki vsega nerodovitnega in celo škodljivega prezgodnjega obupavanja, in ki tudi isto tako ne ljubimo prelehkomišljenega ali sangviničnega prevelicega zaupanja, da bode velika in težavna stvar kar naenkrat z jednim samim srečnim dejanjem dobra. Vspeh je velik in srečen za zdaj, bodočnost je — v božjih rokah; a upanje je naše tako, da bode Slovanom i dalje sreča!

Sedaj pa, kako sodijo drugi listi o tej zmagi naših bratov: „Wien. Tagbl.“ piše v nedeljo na prvem mestu: „Če tudi turška vojska denes ali jutri kak vspeh doseže, — to je zdaj gotovo, da je srbska armada pokazala svojo upiralno moč, da se more braniti, da je generalu Černjajevemu posrečilo se Turke v celej sredi njihovega zmagovalnega

napredovanja zadržati in s tem je narasla nevarnost, katero pripravlja Slovanstvo zapadnemu svetu in civilizaciji (oho!! Ur). Vojaška moč Turčije je bilo zadnje upanje onih, ki so hoteli Turčijo ohraniti, in zdaj se vidi, da ne more Turčija niti na tem polju lahke naloge izpolniti, ki jej je bila dana.“

Jednake sodbe izrekajo druge novine. Celo turkofilni listi s težavo in z bolečinami tlačijo in mešetarijo, ki so prej bili tako surovo-ponosni.

Kar se tiče zadnjega položaja srbske vojske, poroča zgornji novejši telegram, da je zdaj Černjajeva vojska na desnem bregu Morave uže prav na turškeje meji v inicijativi, napadajoča Turke. Hrovatić se je še po bitvi zjednil s Černjajevom, prišedši iz Knjaževca-Gramade-Arangela po istem potu za hrbtom, koder je prej Ejub marširal. Podrobnosti te operacije moramo še čakati. Vsakako pa bodo v naslednjih dneh še veliki boji na levem bregu Morave, kjer je druga turška, Ali-Saibova vojska šance naredila si. Srečen začetek, dober zvršetak!

Pišejo, ali srbski vladni vir nič ne poroča o tem, da maršira Čolak-Antićev brat Lazar z 8000 možmi iz Jankove Klisure v hrbet Saib-paši. Če se to obistini, dobomo kmalu vest o novej velikej zmagi.

Tudi na Drini se je baje za Srbe na bolje obrnilo. Turki — tako se privatno poroča — pustili so Beljino, a prej tam poklali vse kristijane. Kakov zagrizen

nemškutar jim bo menda hvalo pel, tem malopridnežem.

S črnogorskega bojišča nij nič važnega novega. Poroča se, da je pričakovati kmalu novega boja pri Podgorici. Namestu tepenega Mahmud-paše prevzel je Derviš-paša poveljstvo v Albaniji. — Miriditi v Albaniji nijso hoteli s Turki proti Črnogorcem marširati. To so najboljši vojinci.

Iz Belgrada ima „Obzor“ prezanimiv dopis, pisan še pred zmago. Pravi se v njem, da so Srbi, zlasti konservativci uže tako govorili: „Čemu dalje krv prolijevati i Srbiju novim dugom i turskomu požaru izlagati? Mir će nam vratiti Srbiju, kakva je bila, vratit će nam zgodu i radinost, da vidamo rane. Nove bitke, ako se i odupremo Turkom, neće nam vrati izgleda, da ih zatjeramo za Balkan i dokučimo prvobitni cilj rata, slobodu Bugarske i Bosne. U ni jednom slučaju Evropa nam neće dati aneksiju Bosne. Zašto dakle uzalud dalje ratovati? Tako su govorili. — Naš je narod s celom pripravnosti pošao u rat.“ — pravi dalje dopis, no ovakove rieči, spojene s nepovoljnimi rezultati dosadanjega ratovanja, radjaju dvojbe i sumnje, osobito ovdje, gdje je vojska pripojena za sve socialne odnošaje, a nije stajača vojska drugih država, koja živi i ratuje, a ipak se polja obradjuju i svi drugi socialni poslovi obavljaju. U samu kneževskom dvoru, u samoj vladi počelo se je dvojiti i kolebati. Na svakom tih ljudi leži odgovornost sto centi težka i svakomu se njih sviest

Listek.

Pomladanski valovi.

(Roman, spisal Ivan Turgenjev; poslovenil dr. Maks Samec.)

XXIII.

(Dalje.)

— „Jaz vas bom poslušala, monsieur Dimitrij,“ začne ona malo se posmehovaje in malo vzdigovaje obrvi, „kakšen svet boste vi dali?“

— „Kakšen svet?“ ponovi Sanin. „Glejte vaša mati so rekli, da ste se vi samo zato Klüberju odrekli, ker nij pokazal osobne hrabrosti.“

— „Le za to?“ spregovori Ema nagnivši se, vzdigne korbico in jo postavi poleg sebe na klopico.

— „To . . . v obče . . . da ste mu odpovedali, je bilo od vaše strani — neprevidno; takšen korak ima večkrat hude nasledke; uže razmere vaših zadev nalagajo dolžnosti na vsakega člana vaše . . .“

— „To je vse — materino mnenje,“ ga vstavi Ema, njene „besede, te vem; in kako je vaše mnenje?“

— „Moje?“ — Sanin pomolči. Čutil je, kakor da bi mu bilo nekaj stopilo v grlo in zaduševalo mu dihanje. — „Tudi jaz menim,“ začne on prisiljeno . . .

Ema se poravna. — „Tudi vi? Vi — tudi?“

— „Da . . . to je . . .“ Sanin nij mogel pristaviti več niti jedne besede.

— „Dobro,“ reče Ema. „Ako vi, kakor prijatelj, svetujete, da bi ne spremenila prejšnje razmere — hočem prevdariti.“ Pri tem nij ona sama vedela, kaj dela; začela je devati narobe črešnje iz krožnika v jerbas . . . „Mati se nadeja, da vas bom poslušala . . . Kaj? Morebiti da vas bom vendar vbogala.“

— „Nu dovolite, gospodičina Ema, naj prvo bi rad vedel, kaj vas je napeljalo . . .“

— „Jaz vas bom poslušala in vbogala,“ ponovi Ema — in obrvi so se skupaj stisnile, lice je obledelo, grizla je spodnjo ustnico. — „Vi ste toliko za me storili, zato sem tudi jaz primorana storiti, kar vi hočete; dolžna sem izpolniti vaše želje. Porečem mami . . . bom še pomislila. Ravno gre sem.“

In zares: gospa Lenora se prikaže na pragu duri, ki so peljale iz hiše na vrt. Nestrpiljivost jo je vznemirjala in nij mogla ob-

sedeti na mestu. Po njenem računu je uže Sanin davno moral končati svoje pregovarjanje z Emo, akoravno je bil še le četrt ure pri njej.

— „Ne, ne, ne, za boga ne recite jej nič — prenaglenega,“ reče z grozo Sanin. „Počakajte . . . jaz vam bom povedal, . . . pisal — in do tega časa se ne odločite za ničesar . . . počakajte!“

On stisne Emi roko, skoči s klopice — in švigne k velikemu začudenju gospe Lenore, nekaj nerazumljivega mrmraje iz vrta — in se skrije.

Lenora pride h hčeri.

Ta vstane naglo in jo objame. „Mila mati, ali morete počakati malo, . . . do jutrašnjega dne? Morete? In do jutre ne besedice govoriti o tem? . . . Ah!“

Pri teh besedah jo oblijo nenadno svitle, nepričakovane solze. To je tim bolj iznena-dilo gospo Lenore, ker Emino lice nij bilo najmanje otožno, skoro radostno.

— „Kaj ti je?“ vpraša ona. „Ti vpričo mene nikdar ne plakaš — in zdaj kar na-jedenkrat . . .“

— „Nič mati nič . . . samo da počakate. Obedve morave počakati. Ne sprašujte o ni-

strašno uzljulja, kad se počmu pretresati sve eventualnosti i sve njihove posledice. — U taj čas kolebanja uzraste Černjajev visok do neba i razširi se energičnom dušom, širinom prostrane Rusije. Rus je onda od natvrdjega čelika, kad najbliže opasnost podupre oči. On svu vojsku prebere u svoje ruke, on ju dobro prebroji i pogleda on razvidi banjanske klance, on zaviri u oči tvrdjam Aliksinca i pronikne u dušu Turkom, pa povikne vojski, knezu i narodu, da sad istom rat počima, da su Turci do sada lutali amo i tamo, da morajo doći pod Aleksinac, i tuj istom pokazati će srbska vojska što je koliko vriedi njezino junačtvo. — Junak čovjek nikada nepromaši cilja, kad govori srcu srbskomu narodu. Svako kolebanje minu, svaka dvojba presta, svi se slojevi u tom u tinji čas složiše, da rat istom sada počima.“ To je moževski govor!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. avgusta.

Državni zbor bode vlada sklicala uže 28. septembra. Tudi ogerski državni zbor se tačas snide. Mudi se novo dualistično nagodbo Cislejtanije z Ogersko v red deti, kar bode nemara da težavnej kakor se sodi.

Vnanje države.

Ruski car je baje zopet svojo željo po miru izrekel. Ruski narod pa hoče boja in rešitve slovanskih bratov. „Pol. Cor.“ pravi, da se simpatije ruskega naroda ne dajo oddekreirati, ker so občne in v vsem narodu živeče. Nij gotovo, da ne pride do vojske.

Na **Italijanskem** so zaprli nekovega Costa, načelnika internacionale. Vladni časnik oprovrgava vest o ministerskej krizi.

Dopisi.

Iz Maribora 26. avg. [Izv. dopis.] (Srbska zmaga.) Kot hladni dežek po nestrpljivi vročini in soparici, tako je tukajšnje Slovence in prijatelje srbskih borilcev okrepčala vest o sijajnej zmagi, katero so srbski junaki pod vodstvom Černjajeva pod Aleksincem dobili. Za dolgimi dnevi duševne napetosti in brižnosti napočil je zopet dan zmage,

zasijalo žarko solnce sijajne slovanske pobe. Naša srca gotovo nič manj prosto in manj veselo ne bijó, nego ona hrabrih naših bratov na Jugu; naše prsi nam se širijo in dišejo svobodnej, kar je dolgo zakrita boginja bojne sreče zopet se ozrla na slovansko pleme. Da bi ona zvesta ostala našim bratom! da bi ona Slovanom zvesta in verna spremljevalka ostala v vseh bodočih bojih, koji nas še čakajo v prihodnosti! Eno pa je svet iz srbske borbe prevedel: da Slavjan hrani životno moč in vojaško čvrstost v sebi, da on more zmagati, ako zna vzdržati in vztrajati. A to če, ako Bog dá i sreča junaška! Živeli torej naši hrabri bratje na Jugu!

Z Gorenjskega 26. avg. [Izv. dop.] V 194. števil. „Slov. Nar.“ nekdo nekako nejevoljno povprašuje, zakaj se ljudskim učiteljem, ke dar hodijo na okrajne šolske zборе, ne plačujejo take dnevnine, kakor drugim uradnikom“ (sic!).

Odgovor na to je kaj legák.

Učitelji niso nobeni uradniki in bogme zadovoljni naj bodo, da niso! In ker niso uradniki, tudi niso uvrsteni v noben dijetni razred in torej tudi uradniških dnevnin zahtevati ne morejo. Kedar bodo ljudske učitelje v c. kr. suknje oblekli, kakor Gariboldi-Linhart-Zimovci res zahtevajo, takrat bodo tudi pravico do uradniških dnevnin dobili. A sedaj je še nemajo.

Stvar ima pa tudi še drug obraz.

Vprašam, koliko kapitala so pa naši ljudski učitelji založili v svoje študije? Večina naših učiteljev je študirala po štiri normalne razrede in po dve leti preparandije. Nekaj jih je res, ki so razen normalke tudi po dve, tri leta bili na srednjih šolah; prav malo sedanjih definitivnih učiteljev pa je, ki bi bili vsaj nižjo realko ali nižjo gimnazijo dovršili. Študirali so torej po 6, 7, ali k večjemu po 8 let. Kapitala so torej komaj po 1000 do 1500 gld. v svoje študije založili.

Zdaj pa pomislimo, koliko denarja je medicine-doktor ali jurist za svoje študije potrosil. Zdravnik je študiral 4 leta ljudske, 8 let srednje šole, 6 let je bil na velikej šoli; študiral je torej 18 let, naredil maturo, celo

vrsto rigorozov in praktičnih skušenj, živel je daleč od doma v tujem, velikem, dragem mestu, plačeval visoke takse, ter zaštudiral 8000—10.000 goldinarjev! Jurist je 16 let po šolah drgnil klopi, naredil je maturo, tri državne izpite, strogo sodnijsko skušnjo ali pa štiri rigoroze — za vse to je plačeval visoke takse in zaštudiral je 4000—8000 goldinarjev! V kakšnej razmeri stoje te številke z denarjem, katerega so ljudski učitelji vtaknili v svoje študije? Vsak kapital, tudi zaštudirani kapital mora dajati svoje obresti, torej je naravno, da „drugi uradniki“ večje dnevnine vlečejo, nego ljudski učitelji. Jaz mislim, da so ljudski učitelji z ozirom na svoje študije in na kapital, ki so ga za-nje potrosili, z ozirom na to, da je naš kmet z davki čez in čez preobložen in da se je zadnja leta uže sila denarja za šole potratilo — za sedaj dobro plačani in da so lahko zadovoljni s tem, kar imajo. Sicer pa, kar se mene tiče, jaz bi jim v vsem privoščil take plače, kakor „drugim uradnikom“, toda od kod bode kmet jemal?

Toliko v porazumljenje, pa brez zamere, samo po znanem principu, ut audiatur et altera pars.

Naroden uradnik.

Iz Gorice 25. avgusta. [Izv. dop.] („Slavčeva maša“ in odborova seja. — Doljakova slavnost.) Kakor hitro se je bilo ustanovilo pevsko društvo „Slavec“, mislili smo Goričanje in z nami vred marsikateri Slovenec, živeč v kakej drugej pokrajini, da to društvo ne bode moglo narediti vsega tega, kar je v programu obljubilo. Ali uže prvi „Slavčev“ koncert v goriškem gledališči preveril nas je, da „Slavec“ stoji na krepkih nogah in da more toliko storiti, kakor bi se nobeden nas ne bil nadejal. In v tej misli bil je tudi utrjen vsak, kdor je včeraj pri slovesnej maši poslušal, kako je „Slavec“ pel Oberhofferjevo nelehko mašo. „Slavec“ je s tem rešil tudi svojo drugo zadačo: gojiti cerkveno petje, ter pokazal ob jednom kaj in kako naj se v cerkvi poje.

Točno ob desetej uri pričela se je maša. Ljudstva je kar mrgolelo, osobito je bilo prišlo mnogo radovedne gospode. Se ve,

čemur do jutre — in obirajte črešnje, dokler še solnce ne zatone.“

— „No, ali boš pametna?“

— „O, jako pametna!“ — Ema prikima z glavo, začne črešnje v majhne zvezčke vezati, držeča jih visoko pred rudečim licem. Svojih solz nij obrisovala: posušile so se same na obrazu.

XXIV.

Skoro beže se je Sanin vrnil v svoje stanovanje. Vedel je, čutil je, da se mu zamore le tam, samemu soboj, izjasniti, kaj bode ž njim, kaj bo iz tega. (In zares: nij še stopil v sobo, nij še sedel pred pisarno mizo, ko vsklikne pritiskovaje lice z dlanmi obeh rok — goreče in tiho: „Jaz te ljubim, ljubim brezumno!“ — in znotraj je ves zarudel, kakor ogelj, s katerega naglo spihaš nabrano sloj mrtvega pepela. Jeden trenotek . . . in nij imel več moči zapopasti, kako je mogel sedeti zraven nje . . . nje! — in razgovarjati se ž njo in ne čuvstvovati, da obožava celo kraj njene obleke, da je pripravljen, kakor pravijo „umreti pred njenimi nogami.“ Zadnji snid v vrtu je vse odločil. Zdaj ko je mislil o njej — se mu nij predstavljala več z razmršenimi kodri, o sijanjih zvezd: — videl jo je sedečo na klo-

pici, videl, kako je brzo vrgla klobuk z glave — in gledala nanj tako zaupljivo . . . in trepet in žeja ljubezni so begali po vseh njegovih žilah. Spomni se na rožico, katero uže tretji dan nosi v žepu, prime za njo — in jo s tako mrzlično silo pritisne k svojim ustnam, da se je brezvoljno zgrbavila od bobčine. Zdaj nij več o ničem sodil, nič premišljeval, nič preračunal in previdil, ločil se je bil od vsega prostega, skakljal naprej: z nizkega brega svojega jednoličnega, samskega življenja se je buhnil v ta veseli, kipeči, mogočni potok, ne vede in tudi vedeti nij hotel, kam ga bode nesel, ako ga ne bo treščil ob skalo! To niso niti tihi in mirni talasci Uhlandove romance, ki so ga nedavno vspavljali . . . To so bili sitni, neudržljivi valovi! Ti bežijo in bučijo naprej in on ž njimi!

Zdaj vzame list papirja — in brez prave, skoro z jednim potezom peresa napiše sledeče:

„Mila Ema!

„Vi veste, kakšen svet sem prevzel, da bi vam ga bil oddal, Vi veste kaj želi Vaša mamka in kaj je ona mene prosila — ali česar vi ne veste, in kar vam morem še le zdaj povedati, to je, da vas ljubim, ljubim s

celo strastjo srca, katero ljubi prvokrat! Ta ogenj se je vnel v meni nepričakovano, ali s tako silo, da ne najdem besedij!! Ko je prišla Vaša mati k meni in me prosila — ogenj je tačas uže tlel v meni — in jaz kot pošten človek nijsem mogel odreči, izpolniti njene želje . . . Tudi priznanje, katero vam ravno zdaj storim, je priznanje poštenega človeka. Vi morate vedeti, s kom imate opraviti — mej nama ne sme biti nedorazumljenja. Vi vidite, da vam jaz ne morem davati nikakih svetov . . . Jaz vas ljubim, ljubim, ljubim — in v meni nij nič družega — ne v umu, ne v srci!!“

„Dm. Sanin.“

Ko je Sanin zložil in zapečatil pismo, hoče pozvoniti natakarku, in odposlati ga. Ne! to bi bilo nespametno . . . Po Emilu? Ali odpraviti se v prodajalnico, iskati ga tam mej družimi pomočniki — tudi nij pametno. Pri tem je tudi uže noč blizu in on je morda uže otišel iz prodajalnice. Vse to premišljeva dene Sanin klobuk na glavo in gre doli na ulico; ko se zasukne za ogel zagleda k nepopislivej radosti pred soboj Emila. Z majhno torbico pod pazduho, s svitkom papirja v roki je hitel mladi entazijast domu.

da tudi naših „laških muzikov“ nij manjkalo, kateri so se gotovo udeležili maše v sladkej nadeji, „ke faran i šklaš fiasko). „Navzočnih je bilo tudi prav mnogo duhovnih gospodov, mej njimi naš knezoškof sam z domoljubnim biškopom tržaškim, g. Dobrilo. Mej posvetnimi navzočnimi odličniki naj omenim g. bar. Rechbacha, Coroninja itd.

Pevcev je bilo 100—120, katere vse je bil vrlo dobro izuril „Slavčev“ pevovodja, g. vadnični učitelj Anton Hribar, za kar mu bodi srčna hvala. Ta gospod se je zares dosti trudil, a sijajen vspeh tega petja nas je uveril, da je g. Hribar zares izvrsten učitelj petja, s kojim se more meriti le malo Slovencev. Cerkovnik pozvoni, — in v krepkih tonih oglašé se orgle, polneč cerkvene prostore z veličanstno cerkveno harmonijo, katero jim je izvabljal g. Avgust Leban, „Slavčev“ odbornik in učitelj na vadnici v Gorici. Potem se je vrstilo petje, od komada do komada tako veličastno, tako izvrstno, da s ponosom smemo reči, da Gorica kaj tacega še nij slišala. Konec maše je pa g. orglar igral težavno fugo od Seb. Bacha prav gladko. S tem sijajnim nastopom smo Slovenci v Gorici osramotili zadosta svoje nasprotnike, a društvo „Slavec“ si je naredilo čast, ki bo na veke neminljiva.

Po maši, krog polu dvanajste ure, bila je pa Slavčeva odborova seja v čitalnični dvorani. Gospod prof. Hafner, kot predsednik srčno pozdravlja navzočne „Slavce“, ter se jim v lepem govoru zahvaljuje za njihovo marljivost in vztrajnost, omenivši tudi neutrudno delovanje g. kaplana Videca in g. Dolenjca, katera sta zares mnogo pripomogla, prvi kot tajnik, drugi kot blagajnik, za dobro stanje Slavčevega glede notranjih zadev. Potem je sledilo poročilo tajnikovo in blagajnikovo, a zatem so sledili razni nasveti zastran društvenih veselí v prihodnjem letu. Vsakako namerava društvo napraviti prihodnje leto jeden koncert v Komunu, jeden v Tolminu, a na obletnico včerajšnjega koncerta, t. j. 24. avg. 1877 zopet koncert v Gorici z mašo, pri koji bo pel „Slavec“. Na to so sledili posamezni

nasveti. Tu naj mi bode dovoljeno, obširneje omeniti le jednega nasveta, namreč onega g. Casagrande. Ta gospod je namreč predlagal, naj bi „Slavec“ omislil svojim pevcem slovensko zbirko pesnij; „Bisernica“ ne zado- stuje, ker obsega skoro izključljivo le hrvatske pesni.

Na to se oglasi „Sočin“ urednik Viktor Dolenjec. On se s C. ujema in pravi, da je „Slavec“ uže koj z začetka na to delal, da bi bil na svitlo dal tako zbirko slovenskih pesnij. In v ta namen se je bil obrnol do ljubljanske „Glasbene matice“ s prošnjo, da bi ona blagovolila „Slavcu“ roko ponuditi v skupno delovanje. A „Slavec“ bil je ne baš lepo od „Gl. mat.“ zavrnen, češ, da on misli „Glasbene matice“ le konkurenco delati itd. Ker so pa baje nekovi „Slavci“ nekoje „Matičarje“ preverili, da se „Gl. M.“ moti, imajoča tako misel o „Sl.“, predlagal je g. Dolenjec, da se „Gl. M.“ još jedan pot piše, ali hoče ali noče skupno delovati s „Slav.“ Če hoče, dobro, izdamo skupno tako zbirko, ako pa neče, izdali jo bomo pa mi! Ta, z veliko odločnostjo stavljen predlog g. V. Dolenjca bil je jednoglasno sprejet. „Glasbeni Matici“ se bode pisalo, in jaz mislim, da ona ne bode odrekla svoje roke „Slavcu“ v skupno delovanje, ako sicer nij partajična in ne goji mržnje do „Slavca“.

G. Vidic, kaplan in tajnik društveni, predlagal je za tem, da se imenuje gospoda Dr. Wittta, slavnega nemškega cerkvenega kom- positerja za častnega uda „Slavčevega“ in da naj se mu dovoli, da mu on to naznani pri zborovanji društva sv. Cecilije v Gradci. Predlog je bil sprejet, a gospod Dolenjec je prosil besede in rekel, da če uže Nemca imenujemo častnega uda, kar pa nič ne de, ker muzika je kozmopolitična, imenovati je treba tudi take častne ude, ki so slavjanske krvi. Na to nasvetuje, da se imenujeta častna uda tudi slovenski komponist Jénko in veliki slavjanski patrijot prečastit i g. biškop Strossmajer. Predlog je bil jednoglasno sprejet in velika navdušenost se je kazala posebno pri imenovanji „slavjanskega biserja“ — biškop Strossmajerja.

Za imenovanjem častnih udov bila je volitev treh cenzorjev. Gospod Hribar je nasve- toval za to, g. prof. Povše-ta, g. Skubina in g. Furlanija Higinia. Le-ta nasvet bil je tudi od vseh navzočnih odbornikov jednoglasno sprejet. — Ko je prišla na vrsto 7. točka: „Volitev predsednika in novega odbora,“ ogla- sil se je g. prof. Povše in rekel, da bi po njegovem mnenji ne bilo treba voliti predse- dnika in odbora z nova, ampak naj ostane vse pri čem je bilo. Predlog je bil sprejet le glede odbornikov zvršila se je neka spro- memba, ker je bilo treba namestu preminilih odbornikov g. dr. Lavriča in g. Ant. Goljev- ščeka, dva nova odbornika izvoliti. — Krog jedne bila je seja sklenena in razšli smo se.

Popoludne tega istega dne udeležil se je „Slavec“ pa Doljakove slavnosti v Solkani, kjer se je odkrila podoba za narod zaslužnega moža. Žalibog, da se zaradi preslabega vre- mena nij moglo dosti občinstva iz Gorice in drugod udeležiti te slavnosti. Slavnost se je tudi pričela še-le ob 6. po polu dne, ne ob 5., kakor je bilo napovedano, ker so mnogi vzroci k temu opovirali. Slavnost se je vršila v Rupnikovej dvorani v Solkanu, ka- teri gospod, da si Lah, vendar je uže večkrat kakor takrat, prepustil Slovincem svojo lepo dvorano v njihove namene. Občinstva, kakor sem uže rekel, nij bilo baš toliko, ko- likor smo se ga nadejali, ker lilo je zares vse po polu dne kakor iz škafa, kljubo temu videli smo pri Doljakovej slavnosti nekoje odli- čne gospode, mej njimi tudi g. Coroninja samega. Svečanost se je pričela s pozdravom predsednika solkanske čitalnice, g. Tomaža Juga. Za tem se je pela lepa kantata „V spomin M. Doljaku“, katero je zložil g. Fr. Cegnar, a uglašil pa učitelj Avgust Leban. Pelo jo je kakih 70 „slavcev“ pod vodstvom g. Hribarja tako vrlo dobro, da se je morala ponavljati. Na to je govoril slavnostni govor g. Viktor Dolenec. Razkladal je občinstvu Do- ljakove zasluge in potem odgrnol sliko tega domoljubnega moža, katero sliko je naslikal mladi slovenski umetnik g. L. Grilec. G. go- vornik je staval blazega preminolega v izgled

„Ne zastoj pravijo, da imajo zaljub- ljeni svoje zvezde!“ pomisli Sanin in pozove Emila.

Ta se obrne in mu hitro pristopi.

Sanin mu da pismo, objasni mu, komu in kako ga oddati. Emil je pazljivo poslušal.

— „Da bi nikdo ne videl?“ vpraša on pri- davši svojemu obrazu izraz skrivnosti in po- menljivosti.

— „Da, prijateljček,“ reče Sanin, po- trepa Emila po lici... Ako bode odgovor, mi ga bote prinesli, kali? Jaz bom sedel doma.“

— „Zastran tega bodite mirni!“ pošepeta veselo Emil, zbeži proč in mu v teku še jedenkrat pokima.

Sanin se vrne domov, ne prižge sveče, se vrže na divan, dene roke pod glavo in se prepusti občutkom ravno izpoznane ljubezni, katere popisati nij mogoče: kdor je te ob- čutke skusil, ta pozna njih muko in sladost; kdor jih nij skusil — temu jih ne razložiš.

Duri se odpro — in prikaže se Emil.

— „Prinesel sem,“ reče on, „odgovor.“

On pokaže visoko nad glavo vzdignivši zvit papirček.

Sanin skoči z divana in ga vzame iz Emi- lovih rok. Strast je v njem mogočno zaigrala: nij mu bilo za tajnost, ne za ohranjenje

prilijca — celo pred tem dečkom, njenim bratom.

On stopi k oknu in pri svitu ulične sve- tilnice, stoječe pred hišo — prebere sledeče vrstice:

„Prosim vas, molim vas, da ne pridete celi jutrašnji dan k nam in se ne pokažete. Meni je to potrebno, neogibno potrebno — in onda bode odločeno vse. Vem, da mi tega ne bote odrekli, ker...“ „Ema.“

Dvakrat je prečital Sanin te vrstice. O, kako ginljiv — mil in krasen se mu je zdel njen potez! — pomisli malo in obrnivši se k Emilu, kateri je stal, žale kazati, da je skro- men mladenič, z licem proti steni obrnen in prstom kraspal po njej, — in ga glasno za- kliče po imenu.

Emil precej priteče k Saninu. — Kaj ukažete?

— „Poslušajte, prijatelj!“

— „M-r Dimitrij,“ mu reče Emil z žalob- nim glasom, zakaj mi ne rečete: ti?“

Sanin se zasmeji. — „Nu, dobro. Poslu- šaj prijatelj — poslušaj tam, razumeš, tam praviš, bode vse dobro in natanjko izpolnjeno — (Emil je pri tem stiskal ustne in važno majal z glavo) — in sam... Kaj boš jutre delal?“

— „Ako ti je mogoče, pridi k meni jutre zgodaj — in mi dva bova do večera pohajala po okolici Frankobroda... hočeš?“

Emil zopet stopi bliže. — Odpustite, kaj more biti na svetu boljšega?“

„Sprehajati se z vami — po tem prostem čudesi! Jaz pridem gotovo!“

— „Ali če te ne bodo pustili?“

— „Pustili!“

— „Slišiš... ne pravi tam, da sem te pozval na celi dan.“

— „Čemu to praviti? Šel bom skrivaj!“ Emil krepko poljubi Sanina in zbeži.

Sanin pa je še dolgo hodil po sobi in pozno vlegel se spat.

Prepustil se je sladkim in britkim ob- čutkom, radostnemu zamiranji pred novim živ- ljenjem. Sanin je bil jako vesel, da je po- zval Emila za jutrašnji dan. Emil je bil podoben sestri.

„On me spominja na njo“ si je mislil Sanin,

Naj bolj se je čudil Sanin temu: kako je mogel biti včeraj drugačji kakor denes? Zdelo se mu je, da on „večno“ ljubi svojo Emo — in sicer da jo je ljubil uže od nekdanj tako istinito, kakor jo ljubi denes.

(Dalje prih.)

Slovenec, ter zapustil oder mej velikim rokoploskom. Naposled je sledila še pesen „Šta čutiš“, katero so naši vrli „slavci“ jako precizno in občutljivo peli.

Po dovršeni slavnosti je prečital g. predsednik Jug došle telegrame in pa pismo, katero je g. učitelj Ant. Leban (Mozirski) iz Štajerskega poslal slavnostnemu odboru. Telegrami so bili večinom od poznanih gospodov: prof. Pajka iz Maribora, Krškega pevskega društva, od g. Doljaka iz Švice, g. Erjavca itd., a niso bili z onim navdušenjem sprejeti, kakor je bilo želeli. To pa radi tega, ker je bila večina poslušalcev laška gospoda in ne još inteligentni solkanski narod.

Še mi je omeniti, da je bila pri slavnosti navzoča tudi hči slavljenega ranjcega Doljaka, gospica Angelina.

Domače stvari.

— (V ljubljanskej čitalnici) je bilo zadnjo soboto tako natlačeno polno pri besedi za Logatčane, da kasno došli prostora niso dobivali. Ker je ravno ta dan došel telegram o zmagi pri Aleksincu, bilo je društvo jako animirano in je z navdušenjem sprejelo inprovizirano napitnico dr. Zarnika na slavo in srečo srbskega naroda in orožja; s pravim vznebesnim hurá! in slava! pa je odzivalo se dr. Vošnjakovej napitnici generalu Černjajevu. — Dohodkov vstopnine in loterije za Logaške pogorelce je nad 300 gold.

— (Imenovanje.) Gospod Hauptmann, štajerski Slovenec in do sedaj suplent v Gradcu, je imenovan za glavnega učitelja na c. kr. učiteljski v Celovci. Gospod Detelja, do sedaj suplent v Hernalsu na Dunaji, je bil uže pred dalj časom imenovan za pravega učitelja v dunajskem Novem mestu.

— (Iz Lješe na Koroškem) smo prejeli sledeči telegram: Zmagovalnim Srbom pri Aleksincu naš ogromni: „živeli! Bog i sreča!“ Rudokopi.“

— (Iz Planine) se nam piše: Našo dolino je zopet voda zalila. Ako se ne bode kmalu po napol zamašenih odtocih poizgubila, šla bode tudi otava in drugi pridelki rakom zvižgat. Naši očanci pa, mesto da bi bili šli prej, ko so imeli časa v izobilju, podzemeljske odtokove trebit; javkajo in tarnajo sedaj ker jih bog za njih nemarnost tako neusmiljeno tepe. Ako se podzemeljske luknje do jeseni ne bodo iztrebile, plavali bomo kakor žabe po dolini okolu.

— (Iz Kočevja) se nam je brzojavljalo v nedeljo, da vsled povodnji uže dva dni niso nič pošte dobili.

— (Iz Trsta) piše „Edinost“ pod naslovom: „Četrtni volilni razred in Slovenci“. Napačno bi bilo misliti, da je mesto Trst za Slovenijo popolnem izgubljeno in da moramo Slovenci pozornost obračati le na okolico, da jo poitalijančevalne povodnji rešimo. Sedanjega Trsta zunanja podoba je res laška, toda v njem živi lepo število Slovencev in družih Slovanov, ki bi lahko mnogo vplivali na tržaške razmere, ako bi se zložili in bi vzajemno postopali. Najlaže to dosežejo mali trgovci, kupci in obrtniki, ki imajo volilno pravico v četrtem razredu. Ako pogledamo volilni imenik četrtega razreda, vidimo v njem večidel slovenska imena in vendar prav ta razred navadno pošilja v zbor najhujše nasprotnike slovenskega naroda. — Odkod to? Odtod, ker v tem razredu je lahonska agitacija strašanska

in se slovenski volilci premrzlo vedejo! Ali naj se ti-le združijo in gotovo proderejo pri volitvi se svojimi kandidati. Saj vemo, da pri zadnji volitvi za državni zbor so tudi slovenski volilci četrtega razreda, ki so volili skupaj z okolico, pripomogli našemu kandidatu gosp. Nabergoju k sijajnej zmagi. Zato, slovenski volilci četrtega mestnega razreda, pokažite, da ste pravi Slovenci, združite se pri prihodnjih volitvah in volite v zbor same prave narodnjake. Politično društvo „Edinost“ vam pa pojde na roke, da se bo agitovanje pravilno vršilo in dovršilo Slovenecem v ponos. Pogum velja!

— (Čerkezi v Trziču na Goriškem.) Gozdnega uradnika iz Planine gospa je potovala v Ronke, a na potu jej je prišlo slabo, vsled česar je izstopila v Trziču (Monfalcone); predno pa je mogla odpraviti vse potrebno, odpelje se vlak naprej in gospa ostane po noči ob 11. uri sama na postaji v Trziču. Tam pa so bili tudi 3 mladenči, dva celo iz prav dobrih hiš (sliši se, da je bil jeden celo sin bogatega tamošnjega župana); ti trije gospodiči zvbijo osamljeno gospo soboj v Trzič, češ, da jej bodo preskrbeli prenočišče; a namesto v Trzič, peljejo jo na polje v koruzo, jo tam neusmiljeno trpinčijo, ter oskruniyo. Revica je klicala pomoči, a vse zastoj; dokler se niso grdobe naveličale pasjega ravnanja, spustili je niso iz svojih krempljev. Vendar pa je sama prišla v Trzič, ter se podala v tamošnjo kavarno; komaj pa se vsede, ko uže pride v kavarno jeden omenjenih italijanskih Čerkezov in se začne gospe hliniti, ter jo pomilovati tako dolgo, da jo zvbija v neko bordelišče, (katero jej je predstavljal kot gostilnico) ter jo tam zapre v eno sobo. Gospa se je pa tudi od znotraj zaprla; a komaj se je vlegla v posteljo, ko oni Čerkez uže zopet pride in zahteva od gospe naj odpre: ko tega nij hotela storiti, odpre vrata se silo in jo zopet muči, ter oskruni. Zjutraj komaj se je rešila revica v poštene roke, ali popolnem bolana, odpelje se v Gorico, kder zdaj biva pri babici, kajti reva je noseča v 8. mesecu in trpi zdaj strašne bolečine, tako da se je bati za njeno življenje. Dva onih Čerkezov ima uže v rokah pravica; tretji (sliši se županov sin) je menda ušel na Italijansko. Ta dogodek kaže, da so včasih civilizirani Italijani popolnem podobni Čerkezom, ki so na glasu kot največji barbari.

Poslano.

Iz Logatca. Velike pomoči nam dohajajo od blagih ljubljanskih prebivalcev v našej požarneji nesreči, in skoraj je predrznost od moje strani, ako še s kako prošnjo nadlegujem. Zadnji nalivi so prav očitno pokazali, v kaki nadlogi so ubogi pogorelci. Za prvo silo so si na pogorela, pa še stoječa zidovja za-se in za živino iz desk strehe napravili, toda vse je tolikanj pomanjkljivo, da ne samo po dnevi, ampak tudi po noči so ljudje in živina od moče in hlada trepetali.

Da bi vsaj za prihodnjo zimo si stanovišča toliko pripravili, da bi bili hudega mraza obvarovani, prosim vrle ljubljanske hišne posestnike, ki imajo morebiti pod svojimi strehami stara vrata, okna in druge take reči, da nam jih podariti blagovolijo. Revnejšim družinam pa tudi starih kočev, koltrov in druge obleke uljudno prosim. Božje plačilo vsem dobrotnikom.

Matej Markič, župnik.

27. avgusta:

Lüvy iz Siska. — Murman iz Dunaja. — Devet iz Reke. — Mezei iz Dunaja.

Grof Hayaš iz Reke. — Gentilomo iz Trsta. — Schwarzbok iz Maribora. — Hirsch iz Gradca. — Kalister iz Reke.

Dunajska borza 28. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)	
Enotni drž. dolg v bankoveih	66 g d. 50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	70 30
1860 drž. posojilo	111 50
Akcije narodne banke	858 —
Kreditne akcije	140 80
London	121 25
Napol.	9 66
C. k. cekini	5 88
Srebro	102 25

sem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesciere du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žlezah i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slebosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otežnost, diabet, trganje, shušanje, bledičico in predlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseničlišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Frešlo je uže sedem mes. cev, odar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsih i čutničnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje šudje. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesciere pričel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalesciere popo nem zdrav, tako, da brez najmatjega tresnja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav celo in okusno hrano, kot najboljši pripomček, ter ostane Vaš udani

Gabriel Teschner,

slušatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hušjanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zlajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesciere in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesciere zasluži največje hvale, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in poponega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hušjanji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanji v prsih.

Revalesciere je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več v ceni, ko pri zdravilih.

v pichastih pusicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalesciere-biscuiten v pusicah in Revalesciere-Chocolatée v prahu 12 tas i gid. 50 ar., 24 tas 2 gl.

v ar., 40 tas 2 gl. 60 kr., v prahu za 120 tas 10 gl.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerjarskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnim nakaznicam ali povšetjih. V Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem ornu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Bernbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (28)

Karmelitanski melisovec

iz Benedk.

1 originalna steklenica 25 kr.

Jedino pravi le pri

(53—23)

Gabriel Piccoli,

lekarju na dunajske cesti v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.